

eno uro močan električen tok, n. pr. par Bunsenovih galvanskih elementov.

Če takih svinčenih elementov sestaviš v skupino celo vrsto, imaš pred seboj akumulator. Sila njegove elektrike raste s številom njegovih elementov in z močjo ali napetostjo elektrike, s katero ga napojiš. Če mora akumulator goniti težje vozove, mu je treba tudi večje električne sile. V ta namen napoje akumulator z elektriko iz dinamičnih strojev, katere goni parni stroj ali pa moč tekoče vode tako, da se delujoča sila ali energija premoga ali pa vode izpreminja v napeto elektriko. Elektriko proizvajajočih dinamov pa ni najti povsodi; zato je treba avtomobilni voz z akumulatorjem zapeljati ali v kako elektrarno ali pa vsaj vpreči njegov akumulator med konce tiste žice, po kateri teče tako močan tok, kakor ga potrebuje električna razsvetljava po mestih.

Ti prvotni elementi pa so delovali le malo časa in dajali slab tok. Že Planté ga je zboljšal in okrepčal njegov tok s tem, da je svinčene ploščice po vrhu in, kolikor je mogel, tudi znotraj, zrahljal z okisovanjem. Plantéjev element je bil še preslab, in zboljšal ga je Faure. Vzel je rdeči prah rudnine 'minium', zamesil ga z vodo in s tem testom prevblekel svinčeni ploščici. S tako po sebi že okisano plastjo pregrnjeni ploščici se hitreje napajata in dajeta čvrstejše elek-

trične toke. A tudi Faurovo osnovo so še mnogo prestvarjali, preden je došel akumulator do svoje današnje oblike.

Električno napajanje se vrši tako-le: Na ploščico, v katero stopa zunanji tok, se poseda kisik, na drugo, ob kateri izstopa, pa vodik. Ta dva plina pretvorita po vrhi ploščici tako, da rodita, potem ko preneha zunanji tok, sami svoj električni tok. Dokler se vrši ta kemična izprememba ploščic, toliko časa daje akumulator svoj električni tok. Vzdrževanje kemične izpremembe po elementih ohranjuje v akumulatorju nabrano silo ali energijo prvega toka ravno tako, kakor ko bi mi nalašč nabirali in shranjevali v njegovih stanicah delujočo silo ali energijo elektrike.

Moč električnega toka se dá regulirati s tem, da vprežemo v žico gotovo število akumulatorjevih stanic; zvežemo jih toliko, da dobimo iz njih tako močan električen tok, kakor ga želimo. Tako se dela tudi pri avtomobilih. Čim večje breme mora prevažati, tem čvrstejšega toka je treba, in tem več stanic moramo zvezati v akumulator. Seveda je pa tudi avtomobil sam toliko težji, kolikor več elementov ima.

Tako iznajdljivi človek vjema minljivo prikazen elektrike, shranjuje nje energijo ter jo vprega v ojnice svojih strojev, da mu pokorno služi prirodna sila.

Limbarček.

Tvoj limbarček več ne cvetè,
oh, davno je zvenel,
in tvoj obrazek ni več rdeč,
oh, čisto je zbledel ...

Na vrtu tvoje rožice
glave povešajo:
družice — tebe, deklica,
grenkó pogrešajo ...

Ivo Danič.